

LAUSUNTOLUONNOS

Väyläviraston ohjelmakokonaisuus 2026–2034

Lausunnonantaja: Asikkalan kunta / tekninen lautakunta

Lausuntopyynnön esittäjä: Väylävirasto

Määräaika: 31.8.2026

Asia: Lausunto Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta 2026–2034

Tausta

Väylävirasto pyytää sidosryhmien näkemyksiä perusväylänpidon suunnitelmasta, suunnitteluohjelmasta, investointiohjelmasta ja niitä kokoavasta raportista. Ohjelmakokonaisuus toteuttaa valtakunnallista Liikenne 12 -suunnitelmaa, jonka priorisoidut tavoitteet ovat toimivuus, turvallisuus ja kestävyys.

Asikkalan kannalta keskeisiä kysymyksiä ovat valtatie 24:n liikenteellinen toimivuus ja turvallisuus, Vääksyn sillan uusiminen, kävelyn ja pyöräilyn puuttuvat yhteydet sekä seudullisen ja paikallisen tieverkon kunnossapito. Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040+ tunnistaa valtatie 24 Lahti–Vääksy-välin yhdeksi maakunnan selvimmistä ongelmakohdista ja ajoittaa tarvittavien tie- ja toimenpidesuunnitelmien laatimisen vuosille 2025–2028.

Lausunto

1. Liikenne 12 -suunnitelman tavoitteiden ja linjausten toteutuminen

Ohjelmakokonaisuus on rakenteeltaan ja tavoiteasetannaltaan oikeansuuntainen, mutta Asikkalan kunta ei katso sen nykyisellä rahoitustasolla toteuttavan Liikenne 12 -suunnitelman tavoitteita parhaalla mahdollisella tavalla. Ohjelmien välinen työnjako on looginen ja vaikutusarviointi tukee tietoon perustuvaa priorisointia. Samalla ohjelma itse osoittaa, että perusväylänpidon rahoitus laskee vuosina 2027–2029 erittäin niukaksi, ennakoivaa kunnossapitoa ei pystytä tekemään riittävästi ja korjausvelka kasvaa erityisesti vilkkaimman verkon ulkopuolella. Tämä heikentää toimivuutta, turvallisuutta ja pitkän aikavälin taloudellista kestävyyttä.

Ohjelmakokonaisuuden pääpaino on perustellusti valtakunnallisesti merkittävässä ja vilkasliikenteisissä yhteyksissä, mutta alueellisesti merkittävät pääväylät ja niiden liikenneturvallisuuspuutteet jäävät osin liian vähälle huomiolle. Tästä esimerkkinä on valtatie 24: ohjelmassa tunnistetaan Vääksyn sillan investointitarve ja valtatie 24 kehittämisselvityksen päivitystarve, mutta kumpaakaan ei ajoiteta ohjelmakauden alkuun. Tämä ei vastaa täysimääräisesti Päijät-Hämeen ajantasaista liikennejärjestelmätyötä eikä Asikkalan saavutettavuuden, elinkeinoelämän, matkailun ja liikenneturvallisuuden tarpeita.

2. Perusväylänpidon rahoituksen priorisointi ja vaikutusten kuvaus

Perusväylänpidon rahoituksen ensisijainen kohdentaminen päivittäiseen liikennöitävyyteen, vilkasliikenteisen ja elinkeinoelämälle merkittävän verkon kuntoon sekä liikenneturvallisuuteen on käytettävissä olevan rahoituskehysten puitteissa perusteltu. Myös vaikutusten pääsuunta on kuvattu ymmärrettävästi. Ohjelma tuo avoimesti esiin sen, ettei rahoitus riitä ennakoivaan kunnossapitoon, keskivilkkaan ja vähäliikenteisen verkon kunnon säilyttämiseen eikä useisiin pieniin parantamishankkeisiin.

Priorisoinnin lopputulos ei kuitenkaan ole pitkällä aikavälillä taloudellisesti kestävä. Oikea-aikaisen kuivatuksen, rakenteiden korjaamisen ja päällystämisen lykkääminen kasvattaa myöhempiä kustannuksia ja lisää äkillisten vaurioiden riskiä. Rahoituksessa tulee turvata nykyistä vahvemmin ennakoiva kunnossapito, siltojen kantavuus, päällystettyjen seutu- ja yhdysteiden kunto sekä vaikuttavat pienet liikenneturvallisuus- ja kävelyn ja pyöräilyn hankkeet. Asikkalan kaltaisessa kunnassa myös vilkkaimman verkon ulkopuoliset yhteydet ovat välttämättömiä työ- ja asiointimatkoille, maa- ja metsätalouden kuljetuksille, matkailulle ja pelastustoimelle.

Vaikutusten ymmärrettävyyttä parantaisi valtakunnallisen yhteenvedon rinnalle laadittava aluekohtainen esitys siitä, miten päällysteiden, siltojen, kuivatuksen ja pienten parantamistoimien rahoitus sekä arvioitu palvelutaso muuttuvat ohjelmakaudella.

3. Lähivuosina edistettävät suunnittelukohteet

Valtatien 24 kehittämisselvityksen päivitys ja hankearviointi tulee siirtää myöhempien vuosien tarvelistalta rahoitettuun suunnitteluohjelmaan vuosille 2027–2029. Suunnittelu tulee kohdentaa erityisesti Lahti–Vääksy-välin toimivuuden ja turvallisuuden parantamiseen. Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040+ edellyttää tällä välillä liittymien vähentämistä ja parantamista, puuttuvien kävelyn ja pyöräilyn yhteyksien toteuttamista sekä valtatie 24 kokonaisvaltaista kehittämistä.

Asikkalan alueella suunnittelussa tulee tarkastella Vääksyn ja valtatie 24 liittymäjärjestelyjä kokonaisuutena. Tähän sisältyvät uuden valtatie 24 Vehkoon yhteyden vaihtoehto, jossa yhteys sijoittuisi noin 350–400 metriä nykyistä suunnitelmaa aikaisemmin, sekä raskaan liikenteen ohjaaminen tarkoituksenmukaiselle reitille Kirkkotien ja maantien 314 kautta. Ratkaisujen tulee parantaa valtatie 24 liikenneturvallisuutta ja sujuvuutta sekä tukea Vääksyn maankäyttöä ilman, että haittoja siirretään asuin ympäristöön.

Vääksyn sillan rakennussuunnittelu ja vesilupaprosessi tulee käynnistää viivytyksettä.

Jatkosuunnittelussa on arvioitava riittävän kattavasti alikulkukorkeus- ja toteutusvaihtoehdot sekä niiden vaikutukset valtatie 24:n liikenteeseen, erikois- ja HCT-kuljetuksiin, vesiliikenteeseen, matkailuun, kävelyyn ja pyöräilyyn sekä valtakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön.

Lisäksi tulee edistää kävelyn ja pyöräilyn yhteyden suunnittelua välille Pitkäsillantie–Vesivehmaan risteys. Yhteys täydentää turvallista arki- ja koulumatkaliikkumista, tukee seudullisen pyöräilyverkon jatkuvuutta ja palvelee myös matkailua. Kohde soveltuu investointiohjelman seudullisten pyörätieverkkojen hankekokonaisuuteen.

4. Investointiohjelmaan esitettävät muutokset

Asikkalan kunta esittää, että valtatie 24:n Vääksyn sillan uusiminen nostetaan prioriteettiluokasta 3 prioriteettiluokkaan 2 ja hankkeelle osoitetaan 10 miljoonan euron rahoitusvaraus. Hanke on perusteltua nostaa ohjelmakauden aikana päätettäväksi, koska sillan kantavuus on riittämätön, vahventaminen ja peruskorjaus on todettu kannattamattomaksi, suurille massoille ei ole lyhyttä korvaavaa reittiä ja tekninen yleissuunnitelma valmistui jo vuonna 2025.

Muutos voidaan toteuttaa ohjelman noin 1,6 miljardin euron talouskehyyksen puitteissa kohdentamalla 10 miljoonan euron varaus sellaiselta prioriteettiluokan 2 tai 3 hankkeelta, jonka suunnittelu-, lupa- tai sopimusvalmius ei seuraavan päivityksen tarkastelussa mahdollista etenemistä suunnitellussa aikataulussa. Väyläviraston tulee nimetä siirrettävä hanke ajantasaisen toteuttamisvalmius- ja vaikutusarvion perusteella. Näin kokonaisuus ei kasva eikä toisen alueen hanketta poisteta ilman valtakunnallista vertailua.

Vääksyn sillan aikaisemmalla toteuttamisella poistetaan erikois- ja HCT-kuljetusten merkittävä pullonkaula ja pitkät kiertoreitit, parannetaan valtatie 24 toimintavarmuutta sekä jalankulun ja pyöräilyn turvallisuutta ja vahvistetaan Päijät-Hämeen saavutettavuutta. Huolellisesti valitulla siltaratkaisulla voidaan samalla turvata vesiliikenteen ja matkailun kehittämisedellytykset sekä kulttuuriympäristön arvot.

5. Ohjelmien esittäminen yhtenä kokonaisuutena

Asikkalan kunta pitää ohjelmien esittämistä yhtenä kokonaisuutena hyvänä uudistuksena. Se tekee näkyväksi perusväylänpidon, suunnittelun ja investointien keskinäisen riippuvuuden ja helpottaa hankkeiden etenemisen arviointia. Kokonaisuus tukee pitkäjänteistä edunvalvontaa ja päätöksentekoa paremmin kuin erilliset, eri aikaan julkaistut ohjelmat.

Käytettävyyttä tulee parantaa yhdellä alueittain ja välittäin haettavalla kohdeluettelolla ja kartalla. Kunkin kohteen yhteydessä tulisi näkyä tarve, suunnitteluvaihe, lupatilanne, kustannusarvio, prioriteetti, arvioitu päätösajankohta, rahoituslähde ja siirtyminen ohjelmasta toiseen. Vuosipäivityksessä tulee myös esittää selkeä muutosloki ja perustelut prioriteettien muutoksille.

6. Muut kommentit ohjelmakokonaisuudesta

Ohjelmakokonaisuuden valmistelussa tulee vahvistaa kuntien ja maakuntien osallistumista jo ennen ohjelmaluonnoksen valmistumista. Alueellisen liikennejärjestelmätyön ajantasaiset prioriteetit on kytkettävä näkyvästi valtakunnalliseen priorisointiin. Erityisesti tulee varmistaa, etteivät suunnittelutarpeiden listalle tunnistetut kohteet jää vuodesta toiseen ilman rahoitusta ja etenemispolkua.

Asikkalan kunta korostaa, että valtatie 24 on Päijät-Hämeen tieliikenteen runkoverkon osa ja Asikkalan keskeinen yhteys Lahden kaupunkiseudulle. Valtatien 24 Lahti–Vääksy-välin suunnittelun, Vääksyn sillan uusimisen ja puuttuvien kävelyn ja pyöräilyn yhteyksien tulee muodostaa seuraavassa ohjelmapäivityksessä johdonmukainen suunnittelu- ja toteutuspolku.

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää antaa Väylävirastolle edellä olevan lausunnon Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta 2026–2034 ja valtuuttaa teknisen johtajan tekemään lausuntoon ennen sen toimittamista vähäisiä teknisluonteisia korjauksia.

Keskeiset lähteet

[Väylävirasto: Väyläviraston ohjelmakokonaisuus 2026–2034, julkaisu 34/2026.](#)

[Väylävirasto: Suunnitteluohjelma 2026–2029, julkaisu 5/2026.](#)

[Väylävirasto: Perusväylänpidon suunnitelma 2026–2029, julkaisu 6/2026.](#)

[Väylävirasto: Valtion väyläverkon investointiohjelma 2027–2034, julkaisu 33/2026.](#)

[Päijät-Hämeen liitto: Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040+.](#)

[Päijät-Hämeen liitto: Vääksyn sillan yleissuunnitelmaa koskeva ajankohtaisaineisto 7.11.2025.](#)

Verkkolähteet tarkistettu 12.8.2026.